

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 21.06.2017
nr 3315 podpis. [signature]

Warszawa, 19 czerwca 2017 r.

BM-II-052-9/17

BH-1-052-463/17/2

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 22.06.17
nr 3462 podpis. [signature]

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

Odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Antoniego Szymańskiego, złożone podczas 42. Posiedzenia Senatu RP w dniu 1 czerwca 2017 r., chcę zapewnić, że realizacja obowiązku alimentacyjnego jest dla Ministerstwa Sprawiedliwości zagadnieniem o doniosłej wadze społecznej. Obowiązek chronienia dzieci i otaczania opieką spoczywa nie tylko na rodzicach, lecz także na państwie. Stanowi o tym Konstytucja. Dlatego Ministerstwo Sprawiedliwości, działając w zakresie swoich kompetencji, przygotowało nowelizację Kodeksu karnego oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która weszła w życie 31 maja 2017 r. Nowa ustawa umożliwia skuteczne egzekwowanie obowiązku alimentacyjnego.

Do tej pory skuteczność ściągalności alimentów wynosiła w Polsce zaledwie około 20 proc. Prawie połowa postępowań wszczętych - na mocy dotychczasowych przepisów - wobec rodziców upornie uchylających się od płacenia alimentów, została umorzona. Podstawą 20 proc. umorzeń było uznanie, że postępowanie tych osób nie zawiera znamion czynu zabronionego. Obok przyczyn obiektywnych, jak zwyczajny brak pieniędzy u dłużnika, powodem często okazywało się płacenie alimentów w niewielkiej części, co sprawiało, że nie było zrealizowane znamię uporniewości albo nie zachodziło znamię narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Nowa ustawa zapobiega takim sytuacjom. Wprowadzone zostały obiektywne kryteria, które jasno określają, kiedy osoba zobowiązana do świadczeń alimentacyjnych naraża się na

odpowiedzialność karną: gdy dług alimentacyjny stanowi równowartość co najmniej trzech należnych świadczeń okresowych. Wcześniej Kodeks karny mówił jedynie ogólnie o „uporczywym uchylaniu się” od alimentacyjnego obowiązku, co prowadziło do bezkarności sprawców przestępstw alimentacyjnych. Teraz nieuchronność kary spowoduje, że dłużnicy nie będą już bezkarnie unikać płacenia świadczeń alimentacyjnych, mimo posiadanych przez nich środków.

Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało przy tym rozwiązanie nadzwyczajne – dłużnicy alimentacyjny mają możliwość uniknięcia kary, jeśli dobrowolnie wyrównają zaległości przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego. Celem obowiązujących regulacji nie jest bowiem karanie, ale to, by dziecko miało utrzymanie i było wspierane przez rodziców.

Osoby skazane za brak alimentacji na karę pozbawienia wolności, nie muszą odbywać kary w Zakładzie Karnym. Mogą podlegać dozorowi elektronicznemu i podejmować pracę. Ministerstwo Sprawiedliwości wdraża program pracy więźniów, a przepisy Kodeksu karnego wykonawczego nakazują w pierwszej kolejności kierować do pracy skazanych z obowiązkiem alimentacyjnym.

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości obowiązujące przepisy dają gwarancję skutecznego egzekwowania obowiązku alimentacyjnego na rzecz dzieci i innych uprawnionych osób.

Ministerstwo Sprawiedliwości szeroko informowało opinię publiczną o nowych rozwiązaniach w zakresie obowiązku alimentacyjnego na poszczególnych etapach procesu legislacyjnego - począwszy od zgłoszenia projektu, przez przyjęcie go na posiedzeniu Rady Ministrów, prace parlamentarne, po podpisanie ustawy przez Prezydenta RP i wejście ustawy w życie.

Natomiast kampanię społeczną zachęcającą do należytego wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego już jesienią ubiegłego roku prowadziło, w zakresie swoich kompetencji, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Akcja "Odpowiedzialny rodzic płaci" trwała do końca listopada 2016 r. Celem było pokazanie, że rodzice są w takim samym stopniu odpowiedzialni za swoje dziecko. Nawet jeśli się rozstają, biorą rozwód, mieszkają oddzielnie – nie zwalnia ich to z obowiązku wspierania dziecka. Alimony zasądzone przez sąd to wsparcie dziecka w jego rozwoju. Dzięki temu może m.in. kupić

pomoce naukowe, uczestniczyć w dodatkowych zajęciach czy rozwijać swoje pasje. Niepłacenie alimentów ogranicza szanse dziecka. Akcja "Odpowiedzialny Rodzic Płaci" pokazywała, jak dużym problemem jest niepłacenie alimentów.

Zgodnie z informacją MRPiPS, w ramach akcji przeprowadzono takie działania jak:

- produkcja i publikacja w mediach społecznościowych filmu animowanego pokazującego, jak dużym problemem jest niepłacenie alimentów;
- współpraca z tygodnikiem i dziennikiem ogólnopolskim przy przygotowywaniu artykułów poświęconych problemowi nie alimentacji;
- działania w mediach społecznościowych polegające na publikacji wypowiedzi rodzin i ekspertów pokazujących, jak dużym problemem jest niealimentacja;
- zakładka na stronie mrpips.gov.pl poświęcona akcji.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma informować na bieżąco, czy akcja ta będzie kontynuowana.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Sprawiedliwości

Michał Woś
Podsekretarz Stanu